

УДК 338.27

JEL Classification: C51, D81, G31

*Левченко Н.М.,
д-р наук з держ. упр., проф., проф. кафедри
підприємництва, торгівлі та біржової діяльності,
Табаків І.С.,
Національний університет «Запорізька політехніка»*

ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЗА КОГНІТИВНИМ ПІДХОДОМ

Постановка проблеми. У сучасних умовах посилення інтеграційних процесів панує тенденція загострення конкурентної боротьби, яка, підсилюючись невизначеністю та нестабільністю середовища функціонування вітчизняних підприємств, зумовлює необхідність у впровадженні інноваційних технічних та технологічних рішень, реалізації інноваційних стратегій. А отже, і необхідність в значному фінансовому забезпеченні, що можливе за умови залучення інвестицій, прийняття рішення щодо яких є складним та відповідальним процесом, оскільки вимагає проведення ґрунтовного оцінювання інвестиційної привабливості підприємств.

Застосовуючи сучасні інформаційні технології, в т.ч. апарат видобування знань із великих обсягів структурованих та неструктурованих даних, засоби автоматизації побудови моделей складних систем і процесів, експерти з оцінювання інвестиційної привабливості підприємств мають змогу використовувати не лише кількісні показники, а й якісну інформацію, уточнювати модель у ході дослідження, аналізуючи поведінку складної системи, тим самим підвищуючи обґрунтованість прийняття рішень щодо інвестування капіталу. У зв'язку з цим для оцінювання інвестиційної привабливості підприємств доцільно застосовувати такий потужний інструмент системного аналізу, як сценарне прогнозування, а в процесі розробки сценаріїв – когнітивне моделювання [10, с. 38].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність питань оцінювання інвестиційної привабливості підприємств засвідчує широке коло публікацій таких вчених, як: В. В. Бочаров, С. С. Донцов, А. Г. Загородній, П. Г. Неботов, О. В. Носова, В. Ф. Покропивний, Л. І. Семенчук, О. В. Товстенюк та ін. Проте, незважаючи на досить широкий спектр досліджень з даної тематики, окремі питання до тепер залишаються опрацьованими недостатньо. Зокрема, до нині тривають дискусії щодо трактування змістовної складової поняття «інвестиційна привабливість підприємств», на доопрацювання очікують і методологічні аспекти її оцінки, що саме і зумовлює потребу в подальших ґрунтовних дослідженнях.

Постановка завдання. Метою статті є надання практичних рекомендацій щодо оцінювання інвестиційної привабливості підприємств за когнітивним підходом.

Виклад основного матеріалу дослідження. Змістова складова поняття «інвестиційна привабливість підприємства», яке останнім часом набуває все більшого поширення, характеризуються значною різноманітністю (табл. 1), що суттєво ускладнює вибір напрямів та визначення меж її оцінювання.

Таблиця 1

Дефініції поняття «інвестиційна привабливість підприємства»

Автор	Змістова складова поняття
Неботов П.Г. [4]	інвестиційна привабливість підприємства – це інтегральна характеристика підприємства з позицій перспектив розвитку, об'єму та можливостей збуту продукції, ефективності використання активів та їх ліквідності, стану платоспроможності та фінансової стійкості
Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій [6]	інвестиційна привабливість підприємства – це рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного підприємства, що може визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників, у тому числі інтегральної оцінки
Носова О.В. [5]	інвестиційна привабливість підприємства – це сукупність характеристик, які в сумі показують, наскільки ефективно буде вкладати кошти в подальший розвиток підприємства
Семенчук Л.І. [9]	інвестиційна привабливість підприємства – це система економічних, фінансових та інших відносин, що виникають у процесі господарчої діяльності та забезпечення стійкого розвитку підприємства і задоволення вимог потенційних інвесторів
Нападовська І.В. [3]	інвестиційна привабливість підприємства – це системна сукупність потенційних можливостей вкладання коштів з метою отримання економічної ефективності у майбутньому, як наслідок результатів минулої господарської діяльності потенційного об'єкта інвестування суб'єктивно оцінювана інвестором

Джерело: узагальнено авторами на основі [3–6; 9]

Як видно з даних табл. 1, трактування поняття «інвестиційна привабливість підприємств», передбачене Методикою інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій [6], стало базовим і для багатьох науковців, які розглядають її як рівень задоволення певних вимог чи інтересів інвестора стосовно конкретного підприємства [11, с. 383].

Тож, під оцінюванням інвестиційної привабливості підприємства слід розуміти процес, у ході якого потенційний інвестор має можливість переконатись у доцільності інвестування та можливості максимізації прибутку [9, с. 900].

Традиційно інвестиційна привабливість підприємств визначається за кількісними показниками (зокрема, показниками забезпеченості ресурсним потенціалом, рівня завантаження виробничих потужностей, придатності основних засобів, результативності діяльності та фінансового стану тощо). Проте численні дослідження процесів прийняття рішень щодо інвестування капіталу підтверджують, що інвесторам не властиво приймати рішення тільки за кількісними характеристиками. Інвестор мислить, перш за все якісно, і для нього пошук рішення – це, пошук, в першу чергу, задуму рішення, де кількісні оцінки грають лише допоміжну роль. Тож, оцінювання інвестиційної привабливості підприємства найбільш доцільне за когнітивним (від лат. «cognitio» – мислити) підходом, відмінною рисою якого є прийняття рішення як результат активного використання процесів пізнання, мислення, сприйняття, розуміння і пояснення ситуації.

За когнітивного підходу оцінювання інвестиційної привабливості підприємства слід сприймати як процес, у ході якого потенційний інвестор, оперуючи кількісною та якісною інформацією (у формі гіпотез), критично осмислює перспективи розвитку підприємства за умов мінливості середовища його функціонування та обмеженості в часі задля прийняття рішення щодо можливості забезпечення досягнення поставленої мети та визначених завдань інвестування капіталу.

Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства за когнітивного підходу передбачає застосування когнітивного моделювання – низки дій аналітичного спрямування, а також розрахунково-обчислювальних операцій, відповідно до розробленого алгоритму, що враховує кілька етапів дослідження, які закінчуються отриманням результатів та побудовою когнітивної карти ситуації.

Когнітивна карта ситуації представляє собою відомі закономірності ситуації, подані у формі орієнтованого знакового або зваженого графу, в якому вершинами графу є фактори (концепти, ознаки, характеристики ситуації, системи), а дугами між факторами – причинно-наслідкові зв'язки між ними.

Нині відомо кілька видів когнітивних карт (табл. 2).

Таблиця 2

Відмінні риси когнітивних карт

Види когнітивних карт	Відмінні риси
знакові когнітивні карти	формується у вигляді орієнтованого графа і представляють систему у вигляді множини концептів, що відображають системні змінні, пов'язані між собою причинно-наслідковими відносинами впливу
нечіткі когнітивні карти Коско	формується у вигляді «нечітких когнітивних карт» (Fuzzy Cognitive Maps). Термін «нечіткі» позначає тільки те, що причинні зв'язки можуть набувати не тільки значення, що дорівнює 0 або 1, а лежать у діапазоні дійсних чисел, що відображають «силу» впливу одного концепту на інший
нечіткі продукційні когнітивні карти	формується за продукційними правилами у вигляді нечітких множин, що визначаються функціями належності до базової множини. Причинно-наслідкові відносини між двома концептами виражені у вигляді нечіткого продукційного правила зі структурою «один вхід – один вихід» щодо нечітких збільшень концептів
нечіткі когнітивні карти Силова	формується у вигляді вагів, що розглядаються як елементи нечіткої матриці суміжності для графа нечіткої когнітивної карти

Джерело: [1, с. 373]

Проте серед перелічених найбільшого поширення набули когнітивні карти у вигляді орієнтованого графа, які представляють собою слабоструктуровану систему у вигляді множини концептів, що відображають системні змінні, пов'язані між собою причинно-наслідковими відносинами впливу.

Тож, для оцінювання інвестиційної привабливості підприємств за когнітивним підходом експертам першочергово слід визначити концепти (чинники, які визначають і обмежують явища і процеси в слабо структурованій системі і навколишньому її середовищі, і інтерпретовані суб'єктом управління як істотні, ключові параметри, ознаки цих явищ і процесів) нечіткої когнітивної карти, зокрема:

- K1 – інституційні;
- K2 – політичні;
- K3 – технологічні;
- K4 – економічні та ін.

Володіючи даними щодо кожного з пріоритетних концептів, варто побудувати матрицю взаємозв'язку чинників та наслідків (ризиків), в заголовках стовпців якої вказати ризик, що оцінюється, а в заголовках рядків – чинник впливу. На кожному з їх перетинів має бути зроблена відмітка про наявність (+;-) / відсутність впливу (0) того чи іншого чинника. Позитивна відмітка свідчатиме, що зміна певного чинника підвищує ймовірність посилення ризику, негативна – навпаки (табл. 3).

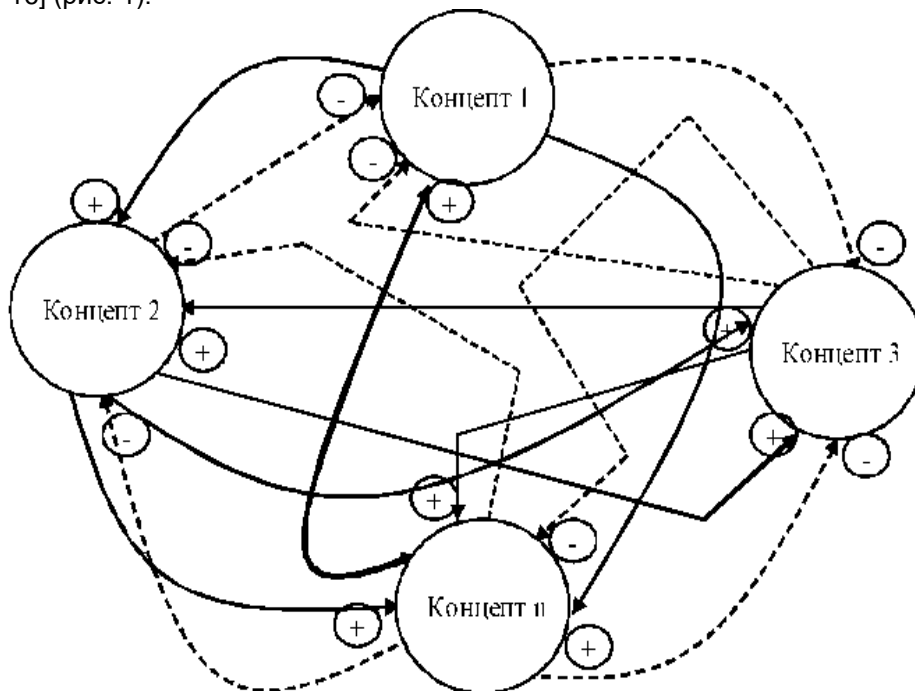
Таблиця 3

Матриця взаємозв'язку чинників та наслідків їх впливу на інвестиційну привабливість підприємств

Ризики / Концепт	К1	К2	К3	К4
К1	0	+	-	+
К2	-	0	+	+
К3	-	+	0	+
К4	+	-	+	0

Джерело: авторське бачення

Маючи результати матриці взаємозв'язку чинників та наслідків їх впливу на інвестиційну привабливість підприємств, необхідно змодельювати ситуацію у вигляді нечіткої когнітивної карти – знакового графа, тобто орієнтованого графа, вершинами якого є зіставлені чинники (концепти), а ребрами – знаки («+» або «-»). Дослідження взаємодії чинників дозволить оцінити «поширення впливу по когнітивній карті, що змінює їхній стан (значення)». Дуга, яка зв'яже вершини, відповідає причинно-наслідковому зв'язку. Знак (+) свідчить про додатній зв'язок, тобто за умов збільшення чинника, посилюються і наслідки. Знак «-» над дугою свідчить про наявність від'ємного зв'язку, тобто за рівних умов збільшення чинника призводить до зменшення (послаблення, спаду) наслідків. Контур, який посилює відхилення, є контуром позитивного оберненого зв'язку, а контур, протидіючий відхиленню, – контуром від'ємного оберненого зв'язку. Контур посилює відхилення тоді і тільки тоді, коли він має парне число від'ємних дуг або не має їх зовсім, в протилежному випадку це контур, який протидіє відхиленню [8, с. 16] (рис. 1).

додатні зв'язки між концептами («+»);
 від'ємні зв'язки між концептами («-»);
 зворотні зв'язки між концептами («+» або «-»)

Рис. 1. Макет когнітивної карти оцінювання інвестиційної привабливості підприємств
 Джерело:[7, с. 222]

Але варто пам'ятати, що когнітивна карта відображає лише структуру взаємозв'язку між факторами, а розширення її інформацією про сутність та характеристики впливу, динаміку зміни під дією часу та ситуації, трансформує її в когнітивну модель.

Когнітивна модель – це знаковий орієнтований граф:

$$G = (V, E), \quad (1)$$

де $V = \{v_i \mid v_i \in V, i = 1, 2, \dots, k\}$ – множина вершин, які є елементами досліджуваної системи, які можуть мати зміст блоків системи, окремих показників та факторів або їх груп у блоках;

$E = \{e_i \mid e_i \in E, i = 1, 2, \dots, k\}$ – множина дуг, що відображають взаємозв'язок між вершинами V_i та V_j ; вплив V_i на V_j у досліджуваній ситуації може бути позитивним, коли збільшення (зменшення) одного фактора приводить до збільшення (зменшення) іншого, негативним, коли збільшення (зменшення) одного фактора призводить до зменшення (збільшення) іншого, або бути відсутнім в ситуації, що розглядається [12, с. 16].

Когнітивна карта відображає лише факт наявності впливів чинників один на одного. У ній не відображається ні детальний характер цих впливів, ні динаміка зміни впливів залежно від зміни ситуації, ні часові зміни самих чинників. Урахування всіх цих обставин вимагає переходу на наступний рівень структуризації інформації, відображеної з когнітивної карти, тобто до побудови когнітивної моделі. На цьому рівні кожен зв'язок між чинниками когнітивної карти розкривається до відповідного рівняння, яке може містити як кількісні (вимірювані) змінні, так і якісні (не вимірювані) змінні [8, с. 16]. Так, однією з більш загальних форм когнітивної моделі є параметричний векторний функціональний граф:

$$\Phi_n = (G, X, F, \Theta), \quad (2)$$

де $X: V \rightarrow \Theta$, X – множина параметрів вершин;

Θ – простір параметрів вершин;

$F = F(X, E)$ – функціонал перетворення дуг, $F: E \times X \times \Theta \rightarrow R$.

В окремому випадку $F = f(x_i, x_j, e_{ij}) = w_{ij}$ – вагові коефіцієнти (можуть бути визначені експертним методом, за результатами обробки статистичної або іншої інформації [2, с. 65]. При цьому кількісні змінні входять природним чином у вигляді їх числових значень. Кожній якісній змінній ставиться у відповідність сукупність лінгвістичних змінних, що відображають різні стани цієї якісної змінної (зокрема, «слабка», «сильна», «помірною» і т.д.), а кожній лінгвістичній змінній відповідає певний числовий еквівалент у шкалі [0;1] [8, с. 16].

Результатом когнітивного моделювання має стати визначення консонансу, дисонансу, а також позитивного і негативного впливу концепту на концепт. Що вищий показник консонансу та що нижчий показник дисонансу, то між відібраними концептами та системою суттєвіший взаємовплив, а отже, вони можуть бути використані при побудові сценаріїв розвитку ситуації [1, с. 373].

Сценарій розвитку ситуації в даному випадку – це можливий набір майбутніх подій, що визначає розвиток, динаміку, надійність, а також інші фактори, що впливають на ефективність інвестування капіталу.

Оцінювання якості побудованих сценаріїв, обґрунтування вибору найкращого та найімовірнішого слід здійснити з використанням ймовірнісного моделювання за допомогою мережі Байєса. На основі побудованої топології мережі Байєса, насамперед, необхідно визначити найбільш значимі змінні, що впливають на цільову. Після цього побудувати рівняння множинної регресії з примусовим включенням до моделі виявлених змінних. Оцінку параметрів моделі доцільно виконати завдяки рекурсивному методу найменших квадратів. На основі одержаних результатів аналізу має бути визначено найбільш ймовірний сценарій [10, с. 43].

Таким чином, за результатами дослідження приходимо до висновку, що оцінювання інвестиційної привабливості підприємства за когнітивним підходом слід визнати ефективним інструментом прийняття управлінських рішень щодо інвестування капіталу, реалізація дій якого має здійснюватись у послідовності, представленої на рис. 2.

Рис. 2. Послідовність оцінювання інвестиційної привабливості підприємства за когнітивним підходом

Джерело: авторське бачення

Перевагами оцінювання інвестиційної привабливості підприємств за когнітивним підходом є можливість побудувати альтернативні сценарії розвитку ситуації за умов коли, як вхідна інформація, використовується значна кількість взаємопов'язаних чинників впливу на ситуацію.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, за результатами проведено дослідження обґрунтовано доцільність оцінювання інвестиційної привабливості підприємств за когнітивним підходом, який надає можливість не лише встановити вплив пріоритетних чинників на ситуацію, а й спрогнозувати сценарії її розвитку на середньо- та довгострокових часових горизонтах, що саме і вкрай необхідним для інвестора при прийнятті рішення щодо інвестування капіталу.

Бібліографічний список

1. Гожий В. Нечіткий когнітивний аналіз ризиків при тестуванні програмного забезпечення. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. 2015. № 826. С. 372-379.
2. Горелова Г.В., Мельник Э.В. О когнитивном моделировании развития ситуаций в регионе в условиях быстрых изменений среды и противодействия. *Известия Южного федерального университета. Технические науки*. 2011. № 3. С. 65-78.
3. Нападowska І.В. Теоретичні та методичні аспекти дослідження інвестиційної привабливості України. *Вісник ДонДует*. 2005. № 4(28). С. 55-61.
4. Неботов П.Г. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактор впливу та оцінка існуючих методики аналізу. *Економічний вісник університету*. 2017. Вип. 32(1). С. 81-88.
5. Носова О.В. Інвестиційна привабливість підприємства. *Стратегічні пріоритети*. 2007. № 1(12). С. 120-126.
6. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій: затв. наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій від 31.03.1998 р. за № 214/2654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 25.05.2019).
7. Пашкова Г. Когнітивне моделювання регіонального розвитку у державному управлінні. *Ефективність державного управління*. 2016. Вип. 1/2(46/47). С. 218-228.
8. Савчук О.В., Ладанюк А.П., Гриценко Н.Г. Когнітивний підхід до моделювання і управління слабоструктурованими організаційно-технологічними системами. *Восточно-Европейский журнал передовых технологий*. 2009. № 2-3(38). С. 14-18.
9. Семенчук Л.І., Мороз С.О. Інвестиційна привабливість підприємства та методи її оцінювання. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 11. С. 899-901.
10. Терентьев О.М., Просьянкіна-Жарова Т.І., Савастьянов В.В. Застосування когнітивного та ймовірнісного моделювання в задачах формування сценаріїв розвитку соціально-економічних систем. *Наукові вісті НТУУ «КПІ»*. 2016. № 5. С. 37-47.
11. Товстенюк О.В. Інвестиційна привабливість підприємства як об'єкта діагностики. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2012. № 727. С. 381-386.
12. Ярошко І. Когнітивний підхід до моделювання розвитку лісопромислового комплексу України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2018. № 1. С. 72-79.

References

1. Hozhyi, V. (2015), "Fuzzy cognitive analysis of risks in software testing", *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika"*, no. 826, pp. 372-379.
2. Gorelova, G.V. and Melnik, E.V. (2011), "About cognitive modeling of the development of situations in the region in the context of rapid environmental changes and counteraction", *Izvestiia Yuzhnogo federalnogo universiteta. Tekhnicheskie nauki*, no. 3, pp. 65-78.
3. Napadovska, I.V. (2005), "Theoretical and methodological aspects of research of investment attractiveness of Ukraine", *Visnyk DonDuet*, no. 4(28), pp. 55-61.
4. Nebotov, P.H. (2017), "Investment attractiveness of enterprises: essence, impact factor and evaluation of existing methods of analysis", *Ekonomichnyi visnyk universytetu*, Iss. 32(1), pp. 81-88.
5. Nosova, O.V. (2007), "Investment attractiveness of the enterprise", *Stratehichni priorytety*, no. 1(12), pp. 120-126.
6. Ahenstvo z pytan zapobihannia bankrutstvu pidpriemstv ta orhanizatsii (1998), *Metodyka intehralnoi otsinky investytsiinoi pryvablyvosti pidpriemstv i orhanizatsii* [The method of integrated assessment of investment attractiveness of enterprises and organizations], Nakaz dated 31.03.1998 no. 214/2654, available at: <https://zakon.rada.gov.ua> (access date May 25, 2019).
7. Pashkova, H. (2016), "Cognitive modeling of regional development in public administration", *Efektivnist derzhavnoho upravlinnia*, Iss. 1/2(46/47), pp. 218-228.
8. Savchuk, O.V., Ladaniuk, A.P. and Hrytsenko, N.H. (2009), "Cognitive approach to modeling and management of weakly structured organizational and technological systems", *Vostochno-Yevropeyskiy zhurnal peredovykh tekhnologiy*, no. 2-3(38), pp. 14-18.

9. Semenchuk, L.I. and Moroz S.O. (2016), "Investment attractiveness of an enterprise and methods of its estimation", *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, Iss. 11, pp. 899-901.

10. Terentiev, O.M., Prosiakina-Zharova, T.I. and Savastianov, V.V. (2016), "Application of cognitive and probabilistic modeling in the tasks of forming scenarios for the development of socio-economic systems", *Naukovi visti NTUU "KPI"*, no. 5, pp. 37-47.

11. Tovsteniuk, O.V. (2012), "Investment attractiveness of the enterprise as an object of diagnostics", *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnik"*, no. 727, pp. 381-386.

12. Yaroshko, I. (2018), "Cognitive approach to modeling the development of the forestry complex of Ukraine", *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 1, pp. 72-79.

Левченко Н.М., Табаков І.С. ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЗА КОГНІТИВНИМ ПІДХОДОМ

Мета. Надання практичних рекомендацій щодо оцінювання інвестиційної привабливості підприємства за когнітивним підходом.

Методика дослідження. Для досягнення поставленої мети використано наступні методи дослідження: логічний метод, індукції та дедукції, групування та узагальнення (при формуванні авторського визначення поняття «оцінювання інвестиційної привабливості підприємств»); метод когнітивного моделювання (при розробці моделі оцінювання інвестиційної привабливості підприємства за когнітивним підходом); метод знакового графа (при побудові типової когнітивної карти); метод сценарного прогнозування (при висвітленні результатів когнітивного моделювання); монографічний метод (при викладенні результатів дослідження).

Результати. Сформовано авторське визначення поняття «оцінювання інвестиційної привабливості підприємств». Розроблено практичні рекомендації з удосконалення методики оцінювання інвестиційної привабливості підприємства за когнітивним підходом.

Наукова новизна. Сформовано авторське визначення поняття «оцінювання інвестиційної привабливості підприємств» як процесу, у ході якого потенційний інвестор, оперуючи кількісною та якісною інформацією (у формі гіпотез), критично осмислює перспективи розвитку підприємства за умов мінливості середовища його функціонування та обмеженості в часі задля прийняття рішення щодо можливості забезпечення досягнення поставленої мети та визначених завдань інвестування капіталу.

Практична значущість. Основні положення даного дослідження у формі практичних рекомендацій можуть бути використані інвесторами при прийнятті управлінських рішень щодо інвестування капіталу.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна привабливість підприємств, оцінювання інвестиційної привабливості підприємств, когнітивний підхід, когнітивне моделювання, когнітивна карта, сценарне прогнозування.

Levchenko N.M., Tabakov I.S. EVALUATION OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF ENTERPRISES BY THE COGNITIVE APPROACH

Purpose. The aim of the article is the providing practical recommendations for assessing the investment attractiveness of the enterprise by the cognitive approach.

Methodology of research. The following methods of research are used to achieve this goal: logical method, induction and deduction, grouping and generalization (in the formation of the author's definition of the concept of "assessment of investment attractiveness of enterprises"); the method of cognitive modelling (when developing a model for assessing the investment attractiveness of the enterprise for a cognitive approach); the method of sign graph (when building a typical cognitive map); the method of scenario forecasting (with coverage of the results of cognitive modelling); the monographic method (when presenting the results of the study).

Findings. The author's definition of the concept of "assessment of investment attractiveness of enterprises" is formed. Practical recommendations for improving the methodology for assessing the investment attractiveness of the enterprise are developed by the cognitive approach.

Originality. The author's definition of the concept of "assessment of the investment attractiveness of enterprises" is formed as a process in which a potential investor, using quantitative and qualitative information (in the form of hypotheses), critically understands the prospects of enterprise development in the conditions of the variability of the environment of its functioning and time constraints in order to make a decision on the possibility ensuring achievement of the set goal and definite tasks of investment of capital.

Practical value. The main provisions of this study in the form of practical recommendations can be used by investors in making managerial decisions on investing capital.

Key words: investments, investment attractiveness of enterprises, estimation of investment attractiveness of enterprises, cognitive approach, cognitive modelling, cognitive map, scenario forecasting.

Левченко Н.Н., Табаков И.С. ОЦЕНКА ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ КОМПАНИЙ ПО КОГНИТИВНОМУ ПОДХОДУ

Цель. Предоставление практических рекомендаций по оценке инвестиционной привлекательности предприятия по когнитивному подходу.

Методика исследования. Для достижения поставленной цели использованы следующие методы исследования: логический метод, индукции и дедукции, группировки и обобщения (при формировании авторского определения понятия «оценки инвестиционной привлекательности предприятий»); метод когнитивного моделирования (при разработке модели оценки инвестиционной привлекательности предприятия по когнитивным подходом); метод знакового графа (при построении типичной когнитивной карты); метод сценарного прогнозирования (при освещении результатов когнитивного моделирования); монографический метод (при изложении результатов исследования).

Результаты. Сформировано авторское определение понятия «оценивание инвестиционной привлекательности предприятий». Разработаны практические рекомендации по усовершенствованию методики оценки инвестиционной привлекательности предприятия по когнитивному подходу.

Научная новизна. Сформировано авторское определение понятия «оценивание инвестиционной привлекательности предприятий» как процесса, в ходе которого потенциальный инвестор, оперируя количественной и качественной информацией (в форме гипотез), критически осмысливает перспективы развития предприятия в условиях изменчивости среды его функционирования и ограниченности во времени для принятия решения о возможности обеспечения достижения поставленной цели и определенных задач инвестирования капитала.

Практическая значимость. Основные положения данного исследования в форме практических рекомендаций могут быть использованы инвесторами при принятии управленческих решений по инвестированию капитала.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная привлекательность предприятий, оценки инвестиционной привлекательности предприятий, когнитивный подход, когнитивное моделирование, когнитивная карта, сценарное прогнозирование.